

Rapport om psykologi og klimaforandringer

Lisbet Jære

Da Janet Swim fikk et viktig verv i The American Psychological Association (APA), bestemte hun seg for å trække opp nye spor. I fjor presenterte hun en rapport som ser på psykologi i sammenheng med klimaforandringer.

LEDER: Janet Swim står bak den amerikanske psykologforeningens rapport om klima og psykologi. Foto: Privat

I oktober 2009 kom The American Psychological Association (APA) ut med rapporten «Psychology & Global Climate Change – addressing a multifaceted phenomenon and set of challenges». Den som ledet arbeidet, var Janet Swim, professor i psykologi ved The Pennsylvania State University.

Nytt og viktig

– Da jeg ble oppnevnt som medlem i APA Council of Representatives for 6 år siden, ville jeg benytte anledningen til å sette søkelys på et nytt og viktig tema i psykologforeningen, sier Swim, som har vært interessert i miljø og klima siden hun var barn.

Hun fikk beskjed om å se nærmere på hvordan psykologien kunne tilnærme seg det store spørsmålet om klimaforandringer, og fikk ressurser til å opprette en arbeidsgruppe. Målet var å lage en rapport som samlet forskning på området, og komme med anbefalinger til APA til temaer det burde forskes mer på.

Rapporten er bygget opp rundt seks hovedspørsmål:

- 1 Hvordan opplever og tolker folk farene forbundet med klimaforandringer?
- 2 Hva er det med menneskenes atferd som bidrar til klimaforandringer, og hva er de psykososiale og kontekstuelle drivkreftene bak atferden?
- 3 Hvilke psykososiale innvirkninger fører klimaforandringene til?
- 4 Hvordan tilpasser folk seg klimaforandringene?
- 5 Hvilke psykososiale barrierer står i veien for handling som kan begrense klimaendringene?
- 6 Hvordan kan psykologer bidra til å begrense klimaforandringene?

Klimapsykologer

– *Miljøpsykologene har vært på banen i mange tiår allerede. Trenger vi klimapsykologer?*

– Jeg mener at vi både trenger mer spesialisering samtidig som det er svært mange felt innenfor psykologien som kan samarbeide og bidra. Dette er et stort og komplekst tema som rører ved selve roten til vår eksistens. Det er viktig at alle samfunnsfagene blir mer involvert – ikke bare psykologien. Vi har mye å hente fra hverandre, sier Swim, som nettopp har kommet hjem fra en workshop i Stockholm om temaet der de fleste deltakerne var atferdsøkonomer. Hun merker en voksende interesse for feltet.

Swim er opptatt av den etiske og moralske dimensjonen i klimaproblemet. Amerikanerne har mye av skylden for problemet, men er ikke de som blir hardest rammet. Vil de ta ansvaret?

Foreløpig har ikke APA vedtatt anbefalingene i rapporten som en del av sin politikk. Swim håper at det skal skje, da vil den få mer politisk tyngde.

– *Hvordan tror du fryktbilder av smeltende isbreer og tørke virker på folk?*

– En viss grad av frykt er nødvendig for å få folk til å handle, men for mye frykt fører til lammelse. Frykten må omdannes til håp om at det er mulig å gjøre noe, sier Swim.

Rapporten kan lastes ned her: <http://www.apa.org/news/press/releases/2009/08/climate-change.aspx>

lisbet@jaere.no